

KÚRIA

Bfv.I.384/2015/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év július hó 6. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A kábítószerrel visszaélés büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Békéscsabai Járásbíróság 11.B.194/2013/17. számú ítéletét és a Gyulai Törvényszék 4.Bf.36/2014/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Békéscsabai Járásbíróság a 2013. október 28-án meghozott 11.B.194/2013/17. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki kábítószerrel visszaélés büntettében [1978. évi IV. törvény 282. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont], ezért mint visszaesőt kettő év tíz hónap börtönbüntetésre és öt év közügyektől eltiltásra ítélte. A börtönbüntetésbe beszámította az előzetes fogvatartásban töltött időt, megállapította, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható, elrendelte a Székesfehérvári Városi Bíróság 14.B.1030/2004/15. számú ítéletével kiszabott négy hónap börtönbüntetés végrehajtását, megszüntette a Székesfehérvári Városi Bíróság 5.B.324/2005/2. számú és 6.B. 513/2005/2. számú ítéleteihez kapcsolódó feltételes szabadságot, rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről és kötelezte a

terheltet az eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére.

A kétirányú fellebbezés folytán másodfokon eljáró Gyulai Törvényszék a 2014. június 30-án meghozott és aznap jogerőre emelkedett 4.Bf.36/2014/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtatta meg, hogy a felfüggesztett börtönbüntetés végrehajtására, valamint a feltételes szabadságok megszüntetésére vonatkozó rendelkezéseket mellőzte, egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyta.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője a Be. 416. § (1) bekezdésének a) és b) pontjára alapított felülvizsgálati indítványt terjesztett elő. Álláspontja szerint a terhelt az ügyészi kihallgatásán a szabadlábra kerülése érdekében nyilatkozott úgy, hogy a megszerzett amfetaminból legkevesebb 10 grammot fogyasztott el. Ennek ellenére az irányadó tényállás alapján sem lehetett volna a terhelt bűnösségét a 2007. évben történtek miatt megállapítani, mivel azok a korábban hatályos Btk. 33. § (1) bekezdésének b) pontja alapján elévültek. A 2007. évben elkövetett cselekmények és a 2012. november 30. napján történt ügyészégi kihallgatás között több mint öt év telt el, olyan eljárási cselekmény pedig nem történt, ami az elévülést félbeszakította volna. Így a korábban hatályos Btk. 47. § (4) bekezdésének a) pontja alapján a terheltet a feltételes szabadságra bocsátásból nem lehetett volna kizárni, amelyre figyelemmel vele szemben enyhébb büntetés kiszabásának lett volna helye.

Mindezekre tekintettel azt indítványozta, hogy a Kúria elsődlegesen a Be. 428. § (1) bekezdése alapján a megtámadott határozatot helyezze hatályon kívül és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot utasítsa új eljárásra, másodlagosan a Be. 427. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a jogerős határozatot változtassa meg és a kiszabott szabadságvesztés büntetést enyhítse, egyben rendelkezék a terhelt feltételes szabadságra bocsátásáról is.

A Legfőbb Ügyészség BF.450/2015/1. számú írásbeli nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak ítélte, ezért a megtámadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés alapján tanácsulésen bírálta el, és azt a bűncselekmény büntethetőségének elévülésével kapcsolatos részében alaptalannak találta.

A Be. 423. § (1) bekezdésében írt szabály szerint a felülvizsgálati

eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, az a felülvizsgálati indítványban nem támadható. A felülvizsgálat során a bűnösség kérdése kizárólag a jogerős határozatban megállapított tényállás alapján vizsgálható. Nincs lehetőség sem az irányadó tényállás kiegészítésére, vagy megváltoztatására, miként a bíróság bizonyítékokat értékelő, mérlegelő tevékenységén keresztül annak kifogásolására.

Törvényben kizárt a felülvizsgálati indítvány abban a részében, amely a bizonyítékok értékelésének vitatásán keresztül a tényállást támadja, az annak alapjául szolgáló terhelt vallomásában foglalt mennyiségnek a valóságtól eltérő voltára hivatkozik.

Ezért érdemben nem foglalkozott a felülvizsgálati indítvány azon részeivel, amelyek a jogerős határozatban megállapított tényállást érintették, valójában a tényállás hiányosságait, a bíróság ténybeli következtetéseit, a megállapított tényállás megalapozottságát támadták.

A Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 423. § (4) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján, valamint az (5) bekezdésre figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt esetleges eljárási szabálysértésekre tekintettel is felülvizsgálta. Ilyen, a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértést azonban nem észlelt.

A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye felülvizsgálatnak - többek között -, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

Az 1978. évi IV. törvény (továbbiakban régi Btk.) 282. § (2) bekezdés b) pontja alapjába ütköző, a terhelt terhére rótt bűncselekmény büntetési tétele öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés.

A büntethetőség elévüléséről a régi Btk. 32. § b) pontja, valamint a 33-35. § tartalmaznak rendelkezéseket.

A büntethetőség elévül olyan büntett esetén, amely életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető, húsz év; egyéb bűncselekmény esetén a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de - ha e törvény másképp nem rendelkezik - legalább három év elteltével [rég. Btk. 33. § (1) bekezdés a) és b) pont]. Az elévülés kezdőnapját a 34. § szerint kell számítani, amely

befejezett bűncselekmény esetén az a nap, amikor a törvényi tényállás megvalósul.

A felülvizsgálati eljárásban kötelezően irányadó tényállás lényege szerint a terhelt Németországban 2007. január 1. napja és 2011. március 31. napja között, havonta legkevesebb 10 gramm, összesen 510 gramm, 2011. április 1. napja és október 20. napja között összesen, legkevesebb 10 gramm amfetamint szerzett meg és fogyasztott el. Ezt követően a terhelt Németországban 2011. október 20. napja és december 20. napja között 300 gramm amfetamint vásárolt meg és hozott Magyarországra, amelyből 2011. december 22. napjáig 109,08 grammot elfogyasztott, a maradék 190,92 gramm amfetamint pedig 2011. december 22. napjáig élettársa személygépkocsijában tartotta. A terhelt által megszerzett és elfogyasztott, az országba behozott és tartott kábítószernek minősülő amfetamin bázis tartalma a jelentős mennyiség alsó határát meghaladta, annak 127,82%-a.

A terhelttel szemben 2011. december 22. napján az éjszakai órákban rendőri intézkedésre került sor, amelynek eredményeként a terhelt által élettársa gépkocsijában tartott kábítószer megtalálták, a terheltet előállították, tőle vér- és vizeletmintát vettek, a megtalált kábítószer lefoglalták. A terhelt minden alkalommal Németországban vásárolta, szerezte meg a kábítószer 2007. január 1. napja és 2011. március 31. napja között havi rendszerességgel, majd 2011. április 1. napját követően hat hónap alatt, továbbá 2011. október 20. és december 20. napja között egy alkalommal, így a terhelt cselekményeinél - akárcsak a megszerzést követő országba behozatal és a tartás esetében is - a szoros időbeli kapcsolat megállapítható. A terhelttel szemben a kábítószerrel visszaélés büntette miatt a nyomozást 2011. december 23. napján rendelték el.

A terhelt a megszerzett kábítószer egy részét Németországban, más részét az országba behozatalt követően Magyarországon fogyasztotta el, továbbá a külföldön megszerzett és az országba behozott kábítószer egy részét a gépkocsiban tartotta, így cselekménye a megszerzéssel befejezetté - ám bevégezetté csak akkor - vált, amikor a jogellenesen fenntartott állapot, a kábítószer tartása megszűnt.

A Kúria osztotta a Legfőbb Ügyészség álláspontját abban is, hogy az elkövetési idő addig tart, ameddig az elkövetési magatartást kifejtik, továbbá az azonos tényálláson belüli különböző elkövetési magatartások halmozódása természetes egységet teremt, ezért a terhelt esetében a kábítószerrel visszaélés büntettének büntethetősége nem az utolsó megszerzés napján, hanem az 1978. évi IV. törvény 34. § d) pontja alapján a jogellenes állapot megszűnésének, tehát a tartás befejezésének a napján, 2011. december 22. napján kezdődött.

Következésképpen a 2007. január 1. és 2011. december 22. napja közötti időszakban megvalósított és egy eljárásban elbírált cselekmények közül a 2007. évi cselekmények külön értékelésére nincs lehetőség. A terhelt által megvalósított egyes cselekmények együttesen alkotnak egyetlen bűncselekményt, ezért - akárcsak a folytatólagosan elkövetett bűncselekménynél - a természetes egységet alkotó egyes rész-cselekmények önálló elévülése kizárt.

A régi Btk. 35. § szerint az elévülést félbeszakítja a büntetőügyekben eljáró hatóságoknak az elkövető ellen a bűncselekmény miatt foganatosított büntetőeljárási cselekménye. A félbeszakítás napján az elévülés határideje ismét elkezdődik.

A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a bűncselekmény elévülését csak azok az ügy előbbre vitelét célzó, tehát érdemi eljárási cselekmények szakítják félbe, amelyek ténybeli alapja azonos az utóbb vád tárgyává tett cselekmény ténybeli alapjával, illetve amelyek meghatározott személy ellen e tények bekövetkezésében, előidézésében játszott szerepének tisztázására irányulnak (BH2007.363).

Bírói szakban ilyen érdemi eljárási cselekménynek minősül - többek között - a tárgyalási határnap kitűzésével összefüggő idézés, vagy értesítés (BH2013.143).

Az adott ügyben a vádirat kelte 2013. május 9., a bíróságra benyújtására 2013. május 13-án, az első tárgyalásra 2013. augusztus 13-án került sor.

Ebből következően az eljáró bíróságok a terhelt bűnösségének megállapítása a kábítószerrel visszaélés büntetében a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül történt.

A védő a felülvizsgálati indítványban a feltételes szabadságból való kizárást, és ezáltal törvénysértő büntetés kiszabását is sérelmezte.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a felülvizsgálatnak akkor van helye, ha a cselekmény törvénysértő minősítése vagy más anyagi jogszabály sérelme miatt szabtak ki törvénysértő büntetést vagy alkalmaztak törvénysértő intézkedést. A büntetés törvényessége kérdésében csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neme és mértéke valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésbe ütközik.

Ugyanakkor a Be. 416. § (4) bekezdés c) pontja szerint nincs helye felülvizsgálatnak, ha a törvénysértés különleges eljárás (XXIX. Fejezet I-II. Cím) lefolytatásával orvosolható.

A Be. 557. § szerint a bíróság utólag határoz, ha a jogerős ítélet a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatban nem a törvénynek megfelelően rendelkezett (feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés utólagos módosítása), míg az 560. § szerint a feltételes szabadság megszüntetésére vonatkozó rendelkezés utólagos módosítására ad lehetőséget.

Ebből következően a feltételes szabadságból való kizárást, és ezáltal törvénysértő büntetés kiszabását sérelmező részében az indítvány törvényben kizárt.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a Be. 426. § alapján a megtámadott határozatot hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése, felülvizsgálatot pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az ismételt felülvizsgálati indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2015. július 6.

Dr. Csere Katalin s.k. a tanács elnöke, dr. Vaskuti András s.k.
előadó bíró, dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
TóthLné
bírószági tisztviselő